

Urediti test integriteta policajaca zakonom kako bi se sprečile zloupotrebe

Datum

maj. '16.

24.

U Srbiji se test integriteta policajaca spominje od 2012. godine ali ni zaposleni u MUP-u ni javnost nisu dovoljno upoznati s mogućnostima i izazovima primene ove preventivne antikorupcijske mere.

Testovi integriteta policajaca nisu dovoljno definisani u Zakonu o policiji i ne bi trebalo da se koriste umesto istražnih radnji u sudskim postupcima već ciljano i uz prethodnu najavu, istaknuto je na konferenciji održanoj 24. maja 2016. godine u Medija centru u Beogradu.

Na panel diskusiji koja je organizovana povodom predavljanja predloga praktične politike „Testiranje integriteta policajaca“, ocenjeno je da ova mera ne može biti čarobni štapić za iskorenjivanje korupcije u

policiji, kao što se u javnosti predstavlja. Istaknuto je i da je neophodno jasno utvrditi ko pokreće ovaj postupak i kako se sprečava njegova zloupotreba.

„Podzakonski akt koji treba da omogući korišćenje testa integriteta još uvek nije usvojen, a kako je trenutno definisana u novom Zakonu o policiji ova mera se ne uklapa u postojeći pravni sistem. Ustav Srbije nalaže da se ograničenja ljudskih prava moraju definisati zakonom, a test integriteta policajaca podrazumeva slične istražne mere kao i u Zakon o krivičnom postupku, ali za razliku od primene mera po ZKP, Sektor unutrašnje kontrole ne mora da konsultuje tužilaštvo i sud da bi iste sproveo u okviru testa integriteta“, navela je Sofija Mandić, istraživačica-pravnica BCBP i koautorka publikacije.

SUK glavni za jačanje integriteta policije

Mandić je skrenula pažnju da istraživanja javnog mnjenja govore da samo 4% građana Srbije smatra da nema korupcije u policiji, a da je Sektor unutrašnje kontrole telo koje treba da utiče na smanjenje korupcije u policiji. U proteklih pet godina je u proseku podnošeno 130 krivičnih prijava protiv policajaca zbog korupcije, što je na oko 32 hiljade policajaca izuzetno mali broj koje ne odgovara stvarnosti, ocenila je istraživačica-pravnica BCBP.

Potrebu da se test integriteta uredi zakonom i da se osnaži uloga Sektora unutrašnje kontrole policije MUP-a koji je i dalje suštinski odgovoran ministru koji daje smernice i uputstva za rad, istakao je i zamenik Zaštitnika građana Miloš Janković.

„Način sprovođenja testova integriteta i posledice ishoda testova bi trebalo definisati zakonom, a ne pravilnikom, kao što je predviđeno, budući da je on niže pravne snage. Međutim, zakoni u Srbiji se toliko brzo menjaju i novi donose da uopšte ne stignemo da testiramo njihovu primenu u praksi. Takođe, potrebno je da u sistemu postoje razvijeni mehanizmi unutrašnje i spoljašnje kontrole. Sektor unutrašnje kontrole dolazi do dokaza koji sumnjiče nekoga da je počinio krivično delo, ali ministar je taj koji odlučuje da li da se ide kod

javnog tužioca“, ocenio je Janković i naveo da treba jasno razgraničiti testove integriteta koji se sprovode bez sudske odluke i posebnih dokaznih radnji u sudskom postupku, za koje je potrebna odluka suda.

Test integriteta kao osnov za napredovanje u policiji

Istraživač BCBP i autor dela studije rekao je da u testiranju integriteta ne postoji jedinstvena međunarodna praksa koja bi bila preporučena kao model za preuzimanje u Srbiji, već da svaka zemlja uvodi u skladu sa svojim potrebama. Đorđević je istakao da se test integriteta najčešće koristi za suzbijanje korupcije u policiji ili pokretanje disciplinskog postupka, ali nekad i kao kriterijum za karijerno napredovanje.

„Test integriteta policajaca prvi put je primenjen 70-ih godina prošlog veka u Njujorku i vremenom se proširio kao praksa i većim delom Evrope, a danas je najrazvijenija primena u Australiji. U Srbiji se o testiranju integriteta govori još od 2012. godine ali do danas nije precizno definisan, što ga može učiniti aparatom za političke obračune unutar policije. Pored ciljanih, koriste se i nasumični testovi integriteta kod kojih postoji velika mogućnost zloupotreba“, ocenio je istraživač BCBP.

Ministarstvo unutrašnjih poslova se nije odazvalo pozivu BCBP da učestvuje u panel diskusiji, čime je brojna stručna publika ostala uskraćena za pitanja u nadležnosti MUP-a. Skupu je prisustvovalo oko 50 predstavnika međunarodnih organizacija i ambasada u Beogradu, nezavisnih državnih institucija, policijskih sindikata, organizacija civilnog društva i medija.

Konferencija i publikacija su deo projekta „Jačanje kapaciteta Zaštitnika građana“ koji je podržala Ambasade Velike Britanije u Republici Srbiji, kao i projekta „Puls integriteta i poverenja u policiju na Zapadnom Balkanu“ koji je podržala Evropska unija.

Stavovi i mišljenja izneti na konferenciji i u radu ne izražavaju stavove EU, Ambasade Velike Britanije niti

